MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-30 ta' Gunju, 2008

Citazzjoni Numru. 146/2007

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-30 ta’ Marzu, 2007 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett u bil-ġurament ikkonfermat:

1. Illi l-kontendenti żżewġu f’Malta fil-5 ta’ April tas-sena 2003, liema żwieġ ġie iskritt fir-Reġistru Pubbliku ta’ Malta (Dok. A);

2. Illi huma kellhom tifel uniku X, imwieled fl-14 ta’ Jannar tas-sena 2002;

3. Illi huma ma kinux ippreparati għaż-żwieġ, kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni;

4. Illi l-konvenut min-naħa tiegħu ma kienx kapaċi jidħol għaż-żwieġ u jaqdi d-dmirijiet essenzjali tal-ħajja miżżewġa, kif jirriżulta wkoll fit-trattazzjoni;

5. Illi l-partijiet huma separati personalment;

6. Illi għalhekk kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni l-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali ta' l-istess;

7. Illi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għalih li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

8. Illi l-kunsens tal-kontendenti nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

9. Illi għalhekk dan iż-żwieġ huwa null u bla ebda effett skond il-liġi, b'mod partikolari a tenur tas-sub-inċiżi (d) u (f) tas-sub-artiklu (1) ta' l-Artiklu 19 ta' l-Att Dwar iż-Żwieġ tas-sena 1975 (Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta), kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni;

Jgħid il-konvenut il-għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex għar-raġunijiet premessi:

(1) tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti f'Malta fil-5 ta' April tas-sena 2003 (Dok. A) huwa null u bla effett skond il-Liġi, b'mod partikolari a tenur tas-sub-inċiżi (d) u (f) tas-sub-artiklu (1) ta' l-Artiklu 19 ta' l-Att Dwar iż-Żwieġ tas-sena 1975 (Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta) u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-Żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut inġunt minn issa stess in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, ippreżentata fit-18 ta' Settembru, 2007, li permezz tagħha espona bir-rispett u bil-ġurament tiegħu kkonferma:

1. Illi l-intimat jaqbel illi ż-żwieġ tiegħu mar-rikorrenti huwa null, pero' mhux għal raġunijiet attribwibbli lilu;

2. Illi m'huwiex minnu li l-intimat ma kienx ippreparat għaż-żwieġ, kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

3. Illi hija r-rikorrenti u mhux l-intimat li ma kinitx kapaċi tidħol għaż-żwieġ u taqdi d-dmirijiet essenzjali tal-ħajja miżżewġa, kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

4. Illi huwa l-kunsens tar-rikorrenti u mhux ta' l-intimat li kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali ta' l-istess jew b'anomalija psikoloġika serja li għamlitha impossibbli għar-rikorrenti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

5. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, hija r-rikorrenti u mhux l-intimat illi kkuntrattat iż-żwieġ ma' l-intimat bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

6. Illi l-intimat m'għandux ibati l-ispejjeż tal-kawża odjerna *stante* li ż-żwieġ tiegħu mar-rikorrenti huwa null għal raġunijiet attribwibbli lir-rikorrenti, kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża.

7. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit tal-konvenut u ta' oħrajn.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi u ta' ommha.

Rat il-verbal tas-seduta tat-30 ta' Mejju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2003 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut jaqbel, iżda għal raġunijiet imputabbli lill-attriċi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kappriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.*" (<u>Anna Tonna vs Alexander Tonna</u> deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja

psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> (27 ta' Jannar, 2006):

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju

timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Jirriżulta mill-provi li għalkemm il-partijiet iżżewġu wara numru ta' snin joħroġu flimkien, iż-żwieġ ġie preċipitat wara li l-attriċi ħarġet tqila fil-kors ta' l-għerusija, u l-Qorti hija konvinta li kieku dan ma ġarax il-partijiet kien jaslu biex iħassru l-għerusija, għalkemm id-data taż-żwieġ kienet iffissata. Kien hemm diversi problemi bejniethom, anke ta' natura sesswali, li kienu jwasslu lill-partijiet biex jirrealizzaw li ma kellhomx jersqu għaż-żwieġ. Meta pero' l-attriċi ħarġet tqila, il-partijiet ħassew li ma kellhom ebda alternattiva ħlief li jkomplu bl-għerusija u jiżżewġu. Għalhekk kien hemm difett serju ta' diskrezzjoni kif trid il-liġi u l-Qorti tħoss li għandha taderixxi għat-talba attriċi.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fil-5 ta' April, 2003. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------